

Jardí Botànic de Còrdova

El Jardí Botànic de Còrdova es va inaugurar oficialment el maig del 1987. Aquest espai culminava un camí iniciat el 1980, quan el ple de l'ajuntament de la ciutat va aprovar, per unanimitat, la creació d'un jardí botànic a les ribes del Guadalquivir. Al llarg d'aquests set anys, el jardí va anar adquirint el que avui és el seu ric patrimoni i fins i tot va fer alguna inauguració parcial a mesura que les obres anaven avançant. Des del 1987 ha ampliat la seva superfície fins a situar-se en 7,5 ha.

UN MOSAIC DE RIQUESA

Aquest jardí té una forma allargada. En l'extrem sud hi ha un arborètum que conté arbres i arbustos provinents de tot el món. El disseny ha fet que s'hi puguin identificar clarament diferents agrupacions, com, per exemple, palmeres, coníferes i espècies subtropicals, entre d'altres.

Al costat de l'arborètum hi ha el roserar, que té com a centre un petit llac octogonal. Tot i que no és gaire gran, permet veure les varietats més conegudes del gènere *Rosa* i, alhora, contemplar-ne diferents formes de cultiu, com l'arbustiu, el de matoll o l'enfiladís. Tot seguint, en el recorregut cap a la plaça central trobem els recintes de les anomenades Escola Botànica i Escola Agrícola. En el primer es conreen de manera exclusiva espècies autòctones espanyoles, amb un disseny d'inspiració hispanoàrab i amb una presència important dels tarongers. A l'Escola Agrícola és on es fa el conreu de plantes d'interès econòmic, com cítrics, oliveres i vinya, així com plantes aromàtiques i medicinals. Al costat d'aquesta escola hi ha el jardí tàtil i olfactiu, format per plantes molt conegudes del nostre entorn, amb la particularitat

A l'Escola Agrícola es cultiven plantes d'interès econòmic

que es poden identificar amb els sentits del tacte i l'olfacte.

Disposats al voltant de la plaça central hi ha els hivernacles centrals, dividits en tres mòduls. El primer i el segon tenen una col·lecció de 130 espècies de flora de les illes Canàries, amb exemplars de *Laurus azorica*, *Erica arborea*, *Geranium canariensis* i *Pinus canariensis*. En el tercer mòdul hi ha, per una banda, una magnífica col·lecció de falgueres, entre les quals destaquen

la recent ampliació de 7.000 m² està dedicada exclusivament a conservar poblacions d'espècies silvestres andaluses que estan en perill d'extinció. En l'àmbit de plantes estrangeres cal esmentar la col·lecció de crasses africanes, amb espècies dels gèneres *Aloe*, *Euphorbia* i *Crassula*, totes adaptades als climes extrems del desert, així com els hivernacles de flora americana.

PRESERVAR LA BIODIVERSITAT

El Jardí Botànic de Còrdova va ser concebut com un autèntic catalitzador cultural i científic. Per això calia que tot el que està associat al món de les plantes s'hi mostrés no tan sols a través de l'exposició de diversos exemplars, sinó també amb altres elements, com el banc de germoplasma, herbari, espermateca, peces d'interès etnobotànic, col·leccions de fòssils vegetals o exposicions temporals.

De tot aquest conjunt destaca especialment el Banc de Germoplasma Vegetal Andalus, impulsat des

La riquesa del jardí es completa amb els continguts més locals i els més universals

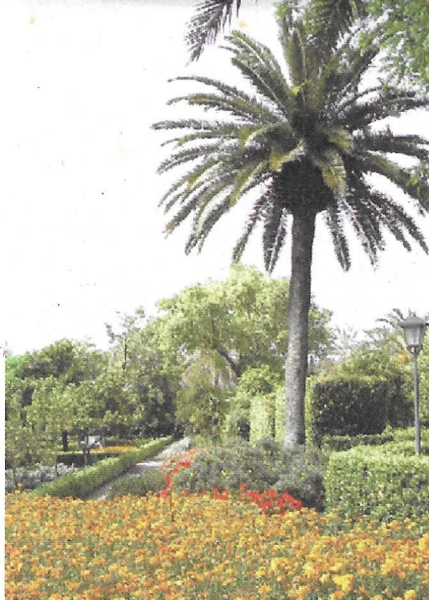
quen exemplars d'*Alsophylla australis* i, per l'altra, cultivades en rocalla, espècies endèmiques de diferents llocs molt concrets de la geografia espanyola.

La riquesa del jardí es completa amb els continguts més locals i els més universals. Pel que fa als pri-

del 1987 per la Fundació Pública Jardí Botànic de Còrdova i la Junta d'Andalusia. Aquest banc té com a objectiu conservar el patrimoni genètic de diferents espècies de flora andalusa en forma de llavors, espores, pol·len o d'altres.

Com a dipositori de tota aquesta riquesa, el banc de germoplasma compleix una funció essencial de conservació d'espècies amenaçades i protegides i d'espècies endèmiques d'Andalusia, a part d'altres d'interès forestal, científic o econòmic. Es tracta d'un sistema de conservació *ex situ* que permet complementar el sistema *in situ*, especialment en possibles operacions de sembrat i de regeneració de poblacions naturals malmeses. Les llavors conserven la capacitat germinativa durant molts decennis. Això és possible gràcies a les especials condicions d'emmagatzemament, amb uns sistemes d'envasat amb una humitat per sota del 10% i a una temperatura de -15°C .

En definitiva, el banc de germoplasma no fa més que contribuir al manteniment de la biodiversitat, que es basa, precisament, en l'àmplia varietat d'espècies existents. Aquesta biodiversitat està amenaçada en molts llocs del món, i també a Andalusia, per la sobreexplotació de recursos, l'expansió urbanística i totes les activitats derivades d'un model de desenvolupament agressiu amb l'entorn.

Un dels passejos del jardí

ELS MUSEUS

No es pot acabar un recorregut pel Jardí Botànic de Còrdova sense visitar els seus dos museus: el de paleobotànica i el d'etnobotànica. El primer és a l'edifici del molí d'aigua, que conserva restes medievals i del Renaixement. Té una col·lecció de 150.000 peces de la península Ibèrica, però també dels EUA, l'antiga Unió Soviètica, la Gran Bretanya, França, l'Àsia central i l'Argentina. Aquesta immensa col·lecció permet resseguir la història de la flora a la Terra des del devoní fins al quaternari. En el Museu d'Etnobotànica es va voler posar en relleu la relació entre les cultures indígenes d'Amèrica i el món de les plantes, que al llarg dels segles es va anar concretant en coneixements agrícoles i medicinals.

D'alguna manera, la ciutat recupera amb el seu jardí el prestigi que

va tenir en la llunyana època del califat, en què sembla que ja va disposar d'un indret molt semblant a un jardí botànic modern. L'actual Jardí Botànic de Còrdova és, doncs, una institució que reuneix funcions socials, didàctiques i científiques, i que en la seva curta vida ha sabut adquirir prestigi a Espanya i també a escala internacional a través d'intercanvis i de la participació en exposicions i convenis. Des de la seva creació ha servit de referent per a altres jardins botànics.

A la consecució de totes aquestes fites, hi ha contribuït l'acord signat en el seu dia entre l'ajuntament de la ciutat i la Universitat de Còrdova, a través del qual aquesta institució va assumir la direcció científicotècnica. D'aquesta manera, el Jardí Botànic de Còrdova també s'ha pogut mantenir fidel als seus propòsits inicials: difondre la importància del món vegetal per a la humanitat i comprometre's en la conservació de la flora amenaçada.

Albert Punsola

Fitxa tècnica

Adreça: Av. de Linneo, s/n.
14004 Còrdoba

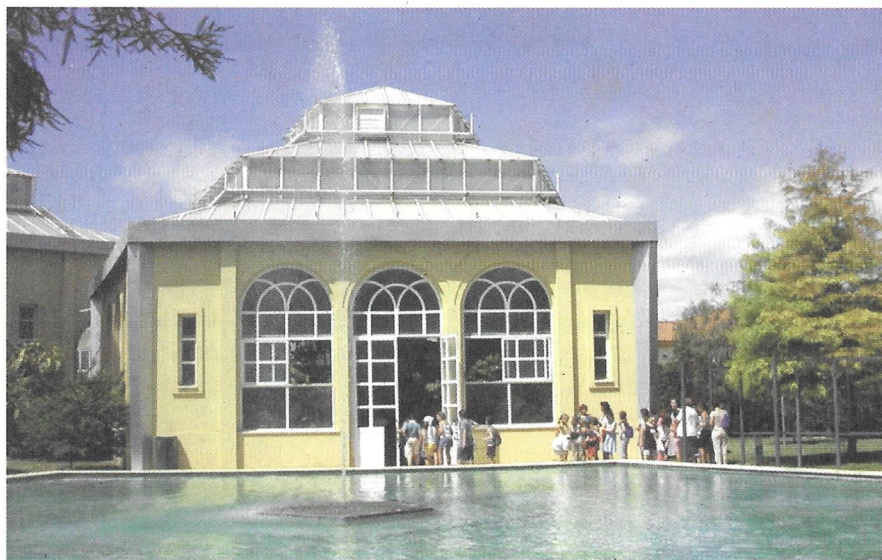
Telèfons: 957 200 018, 957 200 355 i 957 200 077

Fax: 957 295 333

A. e.: jardinbotcord@retemail.es

Horaris de visita: hivern (de novembre a març), de 10.30 a 14.30 i de 16.30 a 18.30; estiu (d'abril a octubre), de 10.30 a 14.30 i de 17.30 a 19.30. Tancat: del 15 de juliol a la segona quinzena de setembre. Obert: de dimarts a diumenge, inclosos festius i dilluns de pont.

Preu: adults, 300 ptes.; nens, estudiants i pensionistes, 200 ptes.; grups organitzats, 100 ptes.; visitants habituals per any natural, 1.000 ptes.; presentant el carnet jove, 100 ptes.

Plaça dels hivernacles, que contenen flora americana